

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

14 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

 judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Ialoveni din 10 noiembrie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2016, declarat de inculpatul Cecan Nicolae și avocatul Maliga Lilian în numele inculpatului Evstrati Iurie, în cauza penală în privința lui

Evstrati Iurie Alexei, născut la 24 ianuarie 1978, originar și domiciliat în s.Rezeni, r-nul Ialoveni și

Cecan Nicolai Nicolai, născut la 22 februarie 1989, originar din s.Mălăiești, r-nul Rîșcani, domiciliat în or.Ialoveni, str.Alecu Russo 5.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 16.11.2011 - 10.11.2014,

2. instanța de apel: 24.12.2014 - 18.01.2016,

3. instanța de recurs:04.04.2016 - 14.06.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Ialoveni din 10 noiembrie 2014, Evstrati Iurie și Cecan Nicolai au fost condamnați:

- Cecan Nicolai în baza art.309¹ alin.(3) lit.a), c) Cod penal la 5 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 2 ani.

În baza art.90 Cod penal, a fost suspendată condiționat pedeapsa aplicată, pe un termen de probă de 2 ani.

- Evstrati Iurie în baza art.309¹ alin.(1) Cod penal la 2 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 1 an; în baza art.309¹ alin.(3) lit.a), c) Cod penal la 5 ani și 6 luni închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 4 ani.

În temeiul art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită lui Evstrati Iurie, pedeapsa de 4 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 3 ani.

În baza art.85 Cod penal, la pedeapsa aplicată lui Evstrati Iurie i-a fost cumulată parțial pedeapsa neexecutată, fixată prin sentința Judecătorei Ialoveni din 16.12.2010, stabilindu-i pedeapsa definitivă de 6 ani închisoare cu ispășirea ei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 5 ani.

Procesul penal în privința lui Evstrati Iurie în baza art.327 alin.(1) Cod penal, a fost încetat pe motiv că au existat alte circumstanțe care exclud tragerea la răspunderea penală.

Acțiunea civilă înaintată de Grigorean Victor împotriva lui Evstrati Iurie și Cecan Nicolae cu privire la repararea prejudiciului, a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Evstrati Iurie, deținînd funcția de șef de post, inspector operativ superior de sector al postului de poliție Răzeni a CPR Ialoveni al MAI în baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr.70 ef, din 22.02.2008 și Cecan Nicolai, deținînd funcția de polițist al secției poliției criminale a CPR Ialoveni MAI, în baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr.176 ef, din 24.06.2010, și fiind, astfel conform art.123 alin.(1) Cod penal, persoane cu funcție de răspundere, investite cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, contrar art.3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale adoptată la Roma la 04.11.1950, la care R.Moldova a aderat la 12.09.1997, art.24 alin.(2) din Constituția R.Moldova, art.(1), (2) pct.2), 4), art.12 pct.1), art.14, art.15 din Legea nr.416-XII din 18.12 1990 „cu privire la poliție” pct.16 lit.a), b) din Codul de etică și deontologie al polițistului, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.481 din 10.05.2006 și atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului a funcție deținute, care î-i obligau să nu supună pe nimeni la tortură, să nu aplice forța fizică, decît pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrîngerea rezistenței opuse cerințelor legale, dacă metodele non-violente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce revin, să respecte Constituția și legile R.Moldova, să nu aplice acte de tortură tratamente sau pedepse inumane sau degradante, în orice circumstanță s-ar afla, să nu recurgă la forță cu excepția cazurilor de necesitate absolută și numai în măsura necesară atingerii unui obiectiv legitim, au comis acțiuni criminale în următoarele circumstanțe.

Astfel, Evstrati Iurie, fiind persoană cu funcție de răspundere și acționînd cu titlu oficial, reprezentînd Ministerul Afacerilor Interne, la 03 septembrie 2009, pe la ora 09.00, din camera persoanelor deținute a CPR Ialoveni l-a luat pe arestatul Gurău Victor, ridicîndu-l la etajul trei al CPR Ialoveni în biroul ofițerului de urmărire penală Varanița Andrei, unde umărînd scopul obținerii de informații și mărturisiri privitor la săvîrșirea furtului din vila cet.Loscotov Vladimir, amplasată în sectorul de vile „Romanița Mihai” din s.Răzeni, r-nul Ialoveni, infracțiune săvîrșită în perioada de timp 04.06.2009-14.06.2009, precum și a altor infracțiuni de furt comise pe teritoriul s.Răzeni, îl numea pe Gurău Victor cu cuvinte necenzurate și îl supunea acțiunilor de violență psihică și fizică manifestate prin aplicarea unei lovituri cu pumnul în cap, apoi cu palma în regiunea feței, dar deoarece nu recunoștea fapta imputată, i-a aplicat o lovitură cu fereștrăul în regiunea capului. În rezultatul acțiunilor violente cu caracter de tortură întreprinse de către Evstrati Iurie, conform raportului de expertiză medico-legală nr.1145/D, lui Gurău Victor i-a fost cauzată vătămare corporală ușoară sub formă de plagă contuză a regiunii parietale a capului pe stînga.

Tot el, Evstrati Iurie, de comun acord, împreună cu Cecan Nicolai, fiind ambii persoane cu funcție de răspundere și acționînd cu titlu oficial, reprezentînd Ministerul Afacerilor Interne, la 16 aprilie 2011, aflîndu-se în biroul de serviciu al postului de poliție Răzeni, din incinta primăriei Răzeni, r-nul Ialoveni, avînd scopul de a obține de la minorul Grigorean Victor, născut la 25.12.1995, informații și mărturisiri privitor la săvîrșirea sustragerii pe ascuns a două acumulatori de model „Ista” de 12 V și 190 Amh, infracțiune comisă în noaptea de 15.04.2011 spre 16.04.2011 de persoane care pînă la moment nu sînt cunoscute organului de urmărire penală, ambii, adică Evstrati Iurie și Cecan Nicolae, îl numeau pe minorul Grigorean Victor cu cuvinte necenzurate și îl supuneau acțiunilor de violență psihică și fizică manifestate prin aplicarea multiplelor lovituri cu mîinile și picioarele în diferite părți ale corpului, apoi aplicînd violență l-au pus jos la podele pe burtă, i-au răsucit mîinile la spate, iar pentru a nu striga, i-au introdus în gură chipiul. După aceasta l-au ridicat de jos, dar deoarece nu recunoștea fapta imputată, din nou l-au pus pe burtă continuînd să-i răsucească mîinile la spate și să-i aplice lovituri cu pumnii și picioarele în diferite părți ale corpului, acțiuni care în comun au durat de la orele 17.00 pînă la 17.30 ale zilei indicate.

În rezultatul acțiunilor violente cu caracter de tortură întreprinse de către Evstrati Iurie și Cecan Nicolae, conform raportului de expertiză medico-legală nr.1621/D din 30 iunie 2011 minorului Grigorean Victor i-au fost cauzate echimoze cu excoriații pe membrul superior stîng, ce au fost calificate ca leziuni corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății.

2.1. De către organul de urmărire penală Evstrati Iurie a fost pus sub învinuire pentru faptul că, fiind persoană cu funcție de răspundere și acționînd cu titlu oficial, reprezentînd Ministerul Afacerilor Interne, în perioada de timp 29.04.2010 - 05.05.2010, a primit o comunicare orală de la cet.Bivol Lidia, locuitoare a s.Rezeni r-nul Ialoveni privitor la sustragerea din domiciliul feciorului Bivol Serghei a bunurilor materiale în sumă totală de aproximativ 6000 euro.

Deplasîndu-se la fața locului și stabilind cu certitudine că a fost comisă o infracțiune de furt, adică a faptei care, potrivit dispozițiilor art.16 alin.(3) Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor grave, și presupunînd că această infracțiune nu va putea fi descoperită, Evstrati Iurie, acționînd în interes personal, urmărind scopul diminuării artificiale a numărului de crime nedescoperite din sectorul său de activitate și voalării incompetenței sale profesionale, manifestată prin neputința identificării făptuitorului furtului de la cet.Bivol Serghei, a decis să tăinuiască de la înregistrare infracțiunea respectivă.

În continuare, folosind intenționat situația sa de serviciu în interese personale și profitînd de funcția sa autoritară, a încălcat prevederile art.57 alin.(2) pct.1) și art.265 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit cărora organul de urmărire penală este obligat să primească plîngerile sau denunțurile referitoare la infracțiunile săvîrșite, pregătite sau în curs de pregătire chiar și în cazurile în care nu este de competența lui, art.260 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit căruia procesul-verbal privind acțiunea de urmărire penală se întocmește în timpul efectuării acestei acțiuni sau imediat după terminarea ei de către persoana care efectuează urmărirea penală; art.158 alin.(4) Cod de procedură penală, potrivit cărora obiectele descoperite în timpul cercetării la fața locului se examinează la locul efectuării acestei acțiuni și rezultatele examinării se consemnează în procesul-verbal al acțiunii respective; art.273 alin.(1), (2), (3) Cod de procedură penală, potrivit cărora organele de constatare sînt poliția - pentru infracțiuni ce nu sînt date prin lege în competența altor organe. Organele menționate la alin.(1) au dreptul în condițiile prezentului cod, să rețină făptuitorul, să ridice corpurile delictive să solicite informațiile și documentele necesare pentru constatarea infracțiunii, să citeze persoane și să obțină de la ele declarații, să procedeze la evaluarea pagubei și să efectueze orice alte acțiuni care nu suferă amîinare, cu întocmirea proceselor-verbale în care se vor consemna acțiunile efectuate și circumstanțele constatate; art.12 pct.3), 13), 16) a Legii nr. 416 XII din 18.12.1990 Cu privire la poliție, potrivit cărora colaboratorul de poliție are obligațiunea să înregistreze informația cu privire la infracțiuni, contravenții administrative și alte evenimente care periclitează securitatea publică să reacționeze prompt la sesizări și comunicări despre infracțiuni ... cît și prevederile anexei nr.1 a Ordinului Interdepartamental comun nr. 121/254/286-0/95 din 18.07.2008, capitolul II pct.5) conform căruia primirea și înregistrarea sesizărilor, indiferent de locul și timpul comiterii lor, de plenitudine datelor anunțate, se efectuează zilnic în orele de lucru, iar de către unitățile de gardă și efectivul organelor de poliție antrenat în serviciu - pe parcursul a 24 de ore. Organul este obligat să primească și să înregistreze sesizările chiar și în cazul în care cauza nu este de competența lui; capitolul II pct.7) conform căruia în cazul adresării persoanei cu plîngere, denunț sau autodenunț declarate oral, acestea se consemnează într-un proces-verbal semnat de persoana care face declarația și lucrătorul organului, care a primit sesizarea, cît și capitolul V pct.26) potrivit căruia în cazul cînd informația despre infracțiune s-a confirmat, colaboratorul organului va primi plîngerea sau denunțul în ordine stabilită, iar în cazul depistării nemijlocite a infracțiunii - un raport, care se vor înregistra în Registrul nr.1; art.3.1, 4.12 pct.b) al Instrucțiunii „Cu privire la activitatea șefului secției, șefului de post și a inspectorului de sector”, aprobate prin ordinul MAI nr.200 din 10.06.2003 care prevede că, șeful de post

efectuează primirea, înregistrarea și examinarea în limitele competenței sale a cererilor și comunicărilor cetățenilor, întreprinderilor și organizațiilor despre infracțiuni cu înregistrarea ulterioară în registrele comisariatului de poliție; pct.3, 4, 5 capitolul II din fișa de post - atribuțiile de serviciu, aprobată de comisarul CPR Ialoveni la 28.04.2009 conform căruia, șeful de post efectuează primirea, înregistrarea și examinarea în limitele competenței sale a cererilor și comunicărilor cetățenilor, întreprinderilor și organizațiilor despre infracțiuni cu înregistrarea ulterioară în registrele comisariatului de poliție, informează unitatea de gardă a comisariatului de poliție despre infracțiunile comise pe teritoriul postului, întreprinde toate măsurile de pază a locului comiterii crimelor, precum și de stabilire a martorilor oculari, efectuează măsurile de cercetare operativă și calitativă a infracțiunii.

Peste două zile de la depistarea săvârșirii infracțiunii de furt în biroul de serviciu din incinta primăriei Răzeni, r-nul Ialoveni, Evstrati Iurie a primit cererea de la cet. Bivol Lidia, însă nu a înregistrat-o în modul prevăzut de lege, nu a întocmit procesul-verbal de cercetare la fața locului, nu a luat explicații scrise de la persoanele implicate, nu a ridicat în modul prevăzut de legislație amprente digitale depistate la fața locului.

În rezultatul acțiunilor lui Evstrati Iurie, contrare scopului procesului penal, intereselor cet. Bivol Lidia, le-au fost cauzate daune în proporții considerabile, manifestate prin tănuirea unei infracțiuni și lezarea prin aceasta a imaginii poliției ca organ de drept al autorității publice, chemat să apere pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate și alte atacuri nelegitime.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul, avocatul L.Maliga în numele inculpatului I.Evstrati, avocatul V.Valuța în numele inculpatului N.Cecan și inculpatul N.Cecan, care au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței în partea ce ține de încetarea procesului penal în privința lui Iu.Evstrati în baza art.327 alin.(l) Cod penal, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Iu.Evstrati să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(1) Cod penal și a-i stabili pedeapsa definitivă de 6 ani și 6 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate în cadrul MAI pe termen de 5 ani, invocând că instanța eronat a considerat nule ordonanțele de punere sub învinuire a lui Iu.Evstrati din 29.09.2011 și 25.10.2011, pe motiv că organul de urmărire penală a omis termenul de 3 luni de punere sub învinuire a bănuitului Iu.Evstrati, de la momentul pornirii urmăririi penale, deoarece acest termen se calculează nu din data pornirii urmăririi penale, dar din data emiterii ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit din 30.06.2011, ce la caz a fost respectat;

- avocatul L.Maliga în numele lui I.Evstrati, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, din motiv că faptele de care este învinuit nu au fost săvârșite de către acesta, invocând că instanța a apreciat în mod greșit probele acumulate în cadrul urmăririi penale, ce au fost cercetate în cadrul cercetării judecătorești, deoarece partea acuzării nu a prezentat probe care ar demonstra că Iu.Evstrati a comis faptele de care a fost învinuit și că acestea au fost acumulate cu încălcări de procedură;
- pe episodul în care figurează ca parte vătămată V.Gurău, instanța și-a întemeiat soluția pe declarațiile lui V.Gurău, care dimpotrivă urmau a fi apreciate critic, deoarece ultimul a fost reținut de către Iu.Evstrati pentru faptul că ar fi comis o infracțiune de viol fiind deținut în IP 13, iar prin declarațiile martorilor V.Pulbere și A.Varanița se infirmă faptul că partea vătămată să fi fost bătută s-au să fi avut careva leziuni corporale;
- declarațiile martorilor pe care și-a întemeiat soluția instanța urmau a fi apreciate critic, din motiv că aceștia nu au văzut momentul când V.Gurău a fost bătut de către Iu.Evstrati, astfel lipsind probe concludente, care ar demonstra faptul că anume inculpatul i-a aplicat lovituri lui V.Gurău;
- pe episodul de tortură în privința lui V.Grigorean, organul de urmărire penală nu a demonstrat că fapta ar fi fost comisă de inculpat, instanța și-a întemeiat concluziile pe declarațiile martorilor care au relatat doar ce le-a comunicat V.Grigorean și mama acestuia, iar din raportul de expertiză

medico-legală nr.1621/D din 30.06.2011, părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale fără cauzare prejudiciului sănătății și acestea puteau fi provocate și în urma jocurilor pe care le-a avut V.Grigorean, Ig.Mitrici și D.Bivol; - instanța deși a încetat procesul penal pe învinuirea adusă în baza art.327 alin.(1) Cod penal, pe motiv că s-a constatat că au fost încălcate prevederile art.63 alin.(3) Cod de procedură penală, prin urmare ordonanța de punere sub învinuire se consideră nulă, astfel că devin nule și celelalte acte procesuale, așa că pe toate capetele de acuzare urma a fi încetat procesul penal, pe motiv că există circumstanțe ce exclud tragerea la răspundere penală;

- avocatul V.Valuța în numele inculpatului N.Cecan și inculpatul, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare în baza art.309¹ alin.(3) lit.a), c) Cod penal, deoarece reieșind din probele administrate în cadrul cercetării judecătorești, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate, declarațiile părții vătămate sînt contradictorii, și acestea nu au primit o apreciere obiectivă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2016, a fost admis apelul declarat de procuror, casată parțial sentința în privința lui Evstrati Iurie, în partea încetării procesului penal în baza art.327 alin.(1) Cod penal, în partea pedepsei definitive și în partea acțiunii civile cu privire la prejudiciul moral și pronunțată o nouă hotărâre în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Evstrati Iurie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.327 alin.(1) Cod penal la 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere și a exercita activități în organele de drept pe un termen de 2 ani.

S-au menținut dispozițiile privind condamnarea lui Evstrati Iurie în baza art.309¹ alin.(1) Cod penal și în baza art.309¹ alin.(3) lit.a), c) Cod penal.

Conform art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită lui Evstrati Iurie pedeapsa de 6 ani închisoare, cu privarea dreptului de a ocupa funcții și de a exercita activități în organele de drept pe un termen de 4 ani și 6 luni, iar în temeiul art.85 Cod penal, la pedeapsa aplicată, i-a fost cumulată parțial pedeapsa neexecutată, fixată prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 16.12.2010, stabilindu-i pedeapsa definitivă de 6 ani și 6 luni închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități în cadrul organelor de drept pe un termen de 5 ani.

Acțiunea civilă, înaintată de partea vătămată Grigorean Victor, în partea prejudiciului moral a fost admisă, dispunîndu-se încasarea de la Evstrati Iurie și Cecan Nicolai în beneficiul acestuia cîte 2500 lei de la fiecare.

Respinse, ca nefondate au fost apelurile declarate de avocatul L.Maliga în numele inculpatului Iu.Evstrati, de avocatul V.Valuța în numele inculpatului N.Cecan și de inculpat. Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

Instanța de apel, verificînd probele prezentate în sprijinul învinuirii, pe episodul aplicării actelor de tortură în privința lui V.Gurău - declarațiile părții vătămate V.Gurău, a martorilor E.Gurău, A.Gurău, V.Pulbere, A.Varanița, plîngerea părții vătămate, informația penitenciarului nr.13, raportul de expertiză medico-legală nr.1145/D din 27.05.2010, procesele-verbale de ridicare din 26.05.2010, de examinare din 19.02.2010; pe episodul aplicării actelor de tortură în privința lui V.Grigorean - declarațiile părții vătămate V.Grigorean, a reprezentantului lui legal V.Grigorean, a martorilor D.Bivol, Ig.Mitici, a inculpaților Iu.Evstrati și N.Cecan, plîngerea surorii părții vătămate V.Calestru, raportul de expertiză medico-legală nr.1621/D din 30.06.2011; pe episodul abuzului de serviciu comis de Iu.Evstrati - declarațiile părții vătămate L.Bivol, a inculpatului, ordonanța de pornire a urmăririi penale nr.2011440478 din 22.06.2011, de recunoaștere în calitate de bănuit din 29.09.2011, de punere sub învinuire din 25.10.2011 a conchis următoarele.

Pe episodul abuzului de serviciu, prin care a fost încetat procesul penal în baza art.327 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a *constatat că*, Evstrati Iurie fiind persoană cu funcție de

răspundere și acționînd cu titlu oficial, reprezentînd Ministerul Afacerilor Interne, în perioada de timp 29.04.2010 - 05.05.2010, a primit o comunicare orală de la cet.Bivol Lidia, locuitoare a s.Rezeni r-nul Ialoveni privitor la sustragerea din domiciliul feciorului Bivol Serghei a bunurilor materiale în sumă totală de aproximativ 6000 euro. Deplasîndu-se la fața locului și stabilind cu certitudine că a fost comisă o infracțiune de furt, adică a faptei care, potrivit dispozițiilor art.16 alin.(3) Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor grave, și presupunînd că această infracțiune nu va putea fi descoperită, acționînd în interes personal, urmărind scopul diminuării artificiale a numărului de crime nedescoperite din sectorul său de activitate și voalării incompetenței sale profesionale, manifestată prin neputința identificării făptuitorului furtului de la cet.Bivol Serghei, a decis să tănuiască de la înregistrare infracțiunea respectivă.

În continuare, folosind intenționat situația sa de serviciu în interese personale și profitînd de funcția sa autoritară, a încălcat prevederile art.57 alin.(2) pct.1) și art.265 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit cărora organul de urmărire penală este obligat să primească plîngerile sau denunțurile referitoare la infracțiunile săvîrșite, pregătite sau în curs de pregătire chiar și în cazurile în care nu este de competența lui, art.260 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit căruia procesul-verbal privind acțiunea de urmărire penală se întocmește în timpul efectuării acestei acțiuni sau imediat după terminarea ei de către persoana care efectuează urmărirea penală; art.158 alin.(4) Cod de procedură penală, potrivit cărora obiectele descoperite în timpul cercetării la fața locului se examinează la locul efectuării acestei acțiuni și rezultatele examinării se consemnează în procesul-verbal al acțiunii respective; art.273 alin.(1), (2), (3) Cod de procedură penală, potrivit cărora organele de constatare sînt poliția - pentru infracțiuni ce nu sînt date prin lege în competența altor organe. Organele menționate la alin.(1) au dreptul în condițiile prezentului cod, să rețină făptuitorul, să ridice corpurile delictive să solicite informațiile și documentele necesare pentru constatarea infracțiunii, să citeze persoane și să obțină de la ele declarații, să procedeze la evaluarea pagubei și să efectueze orice alte acțiuni care nu suferă amîinare, cu întocmirea proceselor-verbale în care se vor consemna acțiunile efectuate și circumstanțele constatate; art.12 pct.3), 13), 16) a Legii nr. 416 XII din 18.12.1990 Cu privire la poliție, potrivit cărora colaboratorul de poliție are obligațiunea să înregistreze informația cu privire la infracțiuni, contravenții administrative și alte evenimente care periclitează securitatea publică să reacționeze prompt la sesizări și comunicări despre infracțiuni ... cît și prevederile anexei nr.1 a Ordinului Interdepartamental comun nr. 121/254/286-0/95 din 18.07.2008, capitolul II pct.5) conform căruia primirea și înregistrarea sesizărilor, indiferent de locul și timpul comiterii lor, de plenitudinea datelor anunțate, se efectuează zilnic în orele de lucru, iar de către unitățile de gardă și efectivul organelor de poliție antrenat în serviciu - pe parcursul a 24 de ore. Organul este obligat să primească și să înregistreze sesizările chiar și în cazul în care cauza nu este de competența lui; capitolul II pct.7) conform căruia în cazul adresării persoanei cu plîngere, denunț sau autodenunț declarate oral, acestea se consemnează într-un proces-verbal semnat de persoana care face declarația și lucrătorul organului, care a primit sesizarea, cît și capitolul V pct.26) potrivit căruia în cazul cînd informația despre infracțiune s-a confirmat, colaboratorul organului va primi plîngerea sau denunțul în ordine stabilită, iar în cazul depistării nemijlocite a infracțiunii - un raport, care se vor înregistra în Registrul nr.1; art.3.1, 4.12 pct.b) al Instrucțiunii „Cu privire la activitatea șefului secției, șefului de post și a inspectorului de sector”, aprobate prin ordinul MAI nr.200 din 10.06.2003, care prevede că șeful de post efectuează primirea, înregistrarea și examinarea în limitele competenței sale a cererilor și comunicărilor cetățenilor, întreprinderilor și organizațiilor despre infracțiuni cu înregistrarea ulterioară în registrele comisariatului de poliție; pct.3, 4, 5 capitolul II din fișa de post - atribuțiile de serviciu, aprobată de comisarul CPR Ialoveni la 28.04.2009 conform căruia, șeful de post efectuează primirea, înregistrarea și examinarea în limitele competenței sale a cererilor și comunicărilor cetățenilor, întreprinderilor și organizațiilor despre infracțiuni cu înregistrarea

ulterioară în registrele comisariatului de poliție, informează unitatea de gardă a comisariatului de poliție despre infracțiunile comise pe teritoriul postului, întreprinde toate măsurile de pază a locului comiterii crimelor, precum și de stabilire a martorilor oculari, efectuează măsurile de cercetare operativă și calitativă a infracțiunii.

Peste două zile de la depistarea săvârșirii infracțiunii de furt în biroul de serviciu din incinta primăriei Răzeni, r-nul Ialoveni, Evstrati Iurie a primit cererea de la cet. Bivol Lidia, însă nu a înregistrat-o în modul prevăzut de lege, nu a întocmit procesul-verbal de cercetare la fața locului, nu a luat explicații scrise de la persoanele implicate, nu a ridicat în modul prevăzut de legislație amprente digitale depistate la fața locului.

În rezultatul acțiunilor lui Evstrati Iurie, contrare scopului procesului penal, intereselor cet. Bivol Lidia, le-au fost cauzate daune în proporții considerabile, manifestate prin tănuirea unei infracțiuni și lezarea prin aceasta a imaginii poliției ca organ de drept al autorității publice, chemat să apere pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate și alte atacuri nelegitime.

Astfel, instanța de apel a conchis că prin probele prezente în sprijinul învinuirii, și anume: - procesele-verbale de audiere a părții vătămate L. Bivol din 24.06.2011, a martorilor C. Bivol și D. Beregoi din 23.10.2011, ordonanța privind începerea urmăririi penale în cauza penală nr. 2011440478, privind pornirea urmăririi penale pe faptul sustragerii din domiciliul cet. S. Bivol din s. Rezeni, r-nul Ialoveni, în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, se dovedește cu certitudine vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal, abuzul de serviciu, adică folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interes persoanl, prin ce au fost cauzate daune în proporții considerabile intereselor publice, drepturilor și intereselor persoanelor fizice ocrotite de lege.

Totodată, instanța a constatat că este incorectă soluția primei instanțe că organul de urmărire penală a omis termenul de 3 luni de punere sub învinuire a bănuțului Iu. Evstrati, deoarece ultimul a obținut această calitate la 30.06.2011, din momentul când a fost emisă ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) Cod penal și nu din momentul pornirii urmăririi penale, precum a motivat instanța, așa că la 29.09.2011, când a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire, au fost respectate prevederile art. 63 Cod de procedură penală, iar presupusele încălcări de lege, invocate de apelanți, nu cad sub incidența art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, deoarece aceste încălcări de procedură nu au fost invocate de partea apărării la etapa terminării urmăririi penale, atunci când a luat cunoștință cu materialele cauzei penale, pe când avea dreptul de a le contesta în ordinea prevăzută de art. 313 Cod de procedură penală și nerespectarea acestui termen, potrivit art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, a dus la pierderea dreptului procesual, din care motive instanța în partea dată a admis apelul declarat de procuror.

Cît privește apelurile declarate de avocatul L. Maliga în numele inculpatului Iu. Evstarti, inclusiv și cel suplimentar de avocatul V. Valuța și de inculpatul N. Cegan privind dezacordul cu starea de fapt și de drept stabilită prin sentință cu privire la condamnarea lui Iu. Evstrati în baza art. 309¹ alin. (1) și 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal, precum și condamnarea lui N. Cegan în baza art. 309¹ alin. (3) lit. a), c) Cod penal, instanța de apel a conchis că, acestea urmează a fi respinse ca nefondate, deoarece starea de fapt și de drept constatată prin sentință în partea condamnării inculpaților concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate în cauză, sentința cuprinde elementele definiției condamnării, prevăzute de articolul 394 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, iar probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței, sînt obținute legal, fiind admisibile și apreciate conform prevederilor art. 95 și 101 Cod de procedură penală, acestea fiind analizate juridic anterior și nu există teme de a le da o nouă apreciere, fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

Instanța de apel a apreciat versiunea inculpaților, precum că dînsii nu se fac vinovați de faptele incriminate, ca una neobiectivă, neavînd acoperire probatorie, deoarece a fost

combătută complet prin împrejurările stabilite și probele administrate în cauză, și ca o tentativă de a evita răspunderea penală pentru fapta săvârșită, iar criticile cu privire la aprecierea probatoriului administrat, efectuată de prima instanță, exprimă opinia subiectivă a părții apărării și nu are suport legal.

Astfel, instanța de apel a considerat corecte concluziile primei instanțe, care a apreciat critic declarațiile inculpaților Iu.Evstrati și N.Cecan, care au negat săvârșirea actelor de tortură și a considerat că argumentele acestora nu pot fi luate în considerație, deoarece contravin probelor administrate, urmărind prin ele scopul evitării răspunderii penale, precum și a părții vătămate V.Grigorean date în cadrul cercetării judecătorești, considerându-le veridice pe cele date în cadrul urmăririi penale, fiindcă corobează cu probele administrate în cadrul urmăririi penale și cele examinate în instanță.

În concluzie instanța de apel, față de lucrul judecat de prima instanță, a constatat că este motivată și temeinică sentința pronunțată - în partea condamnării inculpaților, fiind legal și întemeiat procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu faptele reținute în sarcina inculpatului Iu.Evstrati în baza art.309¹ alin.(1) și 309¹ alin.(3) lit.a), c) Cod penal și cu fapta inculpatului N.Cecan în baza art.309¹ alin.(3) lit.a), c) Cod penal, astfel fiind în corespundere cu exigențele art.6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, totodată considerând justă soluția instanței și partea stabilirii pedepsei, care a acordat deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal, relevând în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, gravitatea infracțiunilor săvârșite, influența pedepsei aplicate, scopul de prevenire a fenomenului infracțional în societate, persoana inculpaților, jus constatând că atingerea scopului pedepsei se v-a asigura prin aplicarea doar a pedepsei cu închisoarea.

De asemenea, instanța de apel a respins argumentele invocate de apelanți că procesul penal s-a desfășurat cu încălcarea normelor de procedură penală, considerând că urmărirea penală și judecata în fond s-a desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege, iar careva încălcări care ar atrage nulitatea actelor procedurale, nu a avut loc, la caz, fiind respectate prevederile art.282, 296, 297, cât și 63 alin.(2) pct.3) Cod de procedură penală, întrucât ordonanțele de punere sub învinuire a lui Iu.Evstrati și N.Cecan au fost emise în interiorul termenului.

Respins de instanță a fost și argumentul apelanților că în privința inculpaților urma a fi încetat procesul penal, pe motiv că art.309¹ Cod penal a fost abrogat, iar organul de urmărire penală urma să le înainteze o altă învinuire, deoarece fapta dată nu a fost decriminalizată, această faptă se regăsește în norma relativ echivalentă în dispoziția art.166¹ Cod penal, însă sancțiunea minima și maxima este mai dură, prin urmare agravându-se situația inculpaților, neavând efect retroactiv, astfel că la caz urmînd a fi aplicată legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei, pentru care inculpații au fost condamnați de prima instanță, soluția căreia este una corectă.

Cît privește acțiunea civilă înaintată de partea vătămată V.Grigorean, instanța de apel a conchis că aceasta urmează a fi admisă în partea prejudiciului moral, dispunîndu-se încasarea de la inculpați în beneficiul părții vătămate a cîte 2500 lei, de la fiecare, pe motiv că prin infracțiunea săvârșită de inculpați s-a constatat supunerea părții vătămate la suferințe psihice de excepție, astfel că există legătura causală directă între activitatea infracțională descrisă și prejudiciul nepatrimonial invocat de partea vătămată, iar prejudiciul material partea vătămată are dreptul să-l revindice în instanța civilă.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

- avocatul L.Maliga în numele inculpatului Iu.Evstrati care, fără a invoca vreun temei prevăzut de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, pe motiv că: - pe episodul părții vătămate V.Gurău, a fost încălcat dreptul inculpatului la apărare, deoarece incorect instanțele de fond au respins demersul său, prin care a solicitat audierea martorului M.Țurcan, care este un martor

cheie întru stabilirea adevărului; - instanța și-a întemeiat concluziile doar pe probele acuzării, din care nu rezultă că Iu.Evstrati l-ar fi bătut pe V.Gurău, dar rezultă că acesta nu a avut careva leziuni corporale, fapt confirmat prin declarațiile martorilor A.Varanița, M.Gurău și V.Pulbere; - pe episodul părții vătămate V.Grigorean, învinuirea adusă lui Iu.Evstrati este una abuzivă și neîntemeiată, fiind bazată doar pe declarațiile lui V.Grigorean; - instanța nu a dat apreciere declarațiilor însuși ale părții vătămate, care a declarat la poliție că vînătăile au putut să apară din cauză că în acea zi împreună cu prietenii se jucau în livadă și a martorilor Ig.Mitrici și D.Bivol, care au relatat că în acea zi s-au jucat de-a ascunselea și s-au trîntit în livadă, în biorul poliștilor a auzit strigăte cînd a venit mama lui V.Grigorean, care striga la polițiști; - raportul de expertiză medico-legală nr.1621/D din 30.06.2011, prin care s-a constatat că lui V.Grigorean i-au fost cauzate leziuni corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății și nu se exclude faptul că acestea puteau fi provocate și în urma jocurilor pe care le-au avut V.Grigorean, Ig.Mitrici și D.Bivol; - pe episodul părții vătămate L.Bivol, instanța a dat o apreciere greșită probelor administrate de organul de urmărire penală, astfel că greșit a ajuns la concluzia că a fost dovedită vinovăția inculpatului; - învinuirea adusă pe acest capăt de acuzare este una abuzivă, deoarece au fost încălcate prevederile art.63 Cod de procedură penală, fiindcă inculpatul s-a aflat în calitate de bănuț mai mult decît termenul limită stabilit de norma menționată, și în cazul dat atît pe episodul dat, cît și pe celelalte capete de acuzare instanța urma să înceteze procesul penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, potrivit art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală;

- inculpatul N.Cecan care, invocînd prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 8), 12) Cod de procedură penală, casarea hotărîrilor judecătorești și pronunțarea unei hotărîri, prin care să fie achitat, pe motiv că soluția instanței de apel se bazează pe niște concluzii greșite și aceasta fără a efectua o analiză corespunzătoare a probelor acuzării, în raport cu probele apărării, incorect a ajuns la concluzia că fiind dovedită vinovăția sa; - instanța nu a dat apreciere declarațiilor reprezentantului legal al părții vătămate V.Grigorean, care a declarat că nu a văzut ca față de fiul său să fi fost aplicată careva violență, dar presupune acest lucru; - instanța neîntemeiat și-a întemeiat concluzia pe declarațiile părții vătămate date la urmărirea penală, incorect apreciindu-le critic pe cele date în ședința de judecată, unde a fost preîntîmpinat de răspundere penală pentru darea declarațiilor mincinoase și a martorilor D.Bivol și Ig.Mitici, care cunoscut despre cele întîmplate doar din spusele părții vătămate și nu au văzut să fi fost aplicate careva lovituri lui V.Grigorean în incinta postului de poliție; - instanța de apel și-a bazat concluziile pe probele cercetate de prima instanță fără a le verifica în ședința de judecată și fără a le consemna în procesul-verbal; - instanța contrar prevederilor art.414 alin.(3), (4), (5) Cod de procedură penală nu a audiat partea vătămată și martorii D.Bivol, Ig.Mitici, V.Calestru, cît și reprezentantul legal al părții vătămate V.Grigorean, de rînd ce acestea au fost contestate; - învinuirea i-a fost înaintată contrar prevederilor art.63 alin.(2) pct.3 Cod de procedură penală, cu depășirea termenului de trei luni, fiind recunoscut în calitate de bănuț la 20.07.2011, iar ca învinuit la 25.10.2011, iar probe că s-ar fi sustras de organul de urmărire penală pentru a lua cunoștință cu ordonanța de punere sub învinuire, la caz nu au fost prezentate, fiind unele declarative; - instanța urma a dispune încetarea procesului penal și din motiv că norma penală de care a fost recunoscut vinovat, a fost abrogată și exclusă din Codul penal, iar organul de urmărire penală nu i-a înaintat o altă învinuire; - incorectă este concluzia instanței care a admis acțiunea civilă în partea prejudiciului moral, deoarece fiind audiat în prima instanță, V.Grigorean nu a specificat ce fel de prejudiciu constituie suma de 5000 lei, iar în instanța de apel acesta nu a fost audiat.

6. Judecînd recursurile în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținînd cont de opinia expusă în referința procurorului, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursurilor ca fiind neîntemeiate, Colegiul penal consideră că recursurile ordinare urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În conformitate cu art.414 Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța verifică declarațiile și probele examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea lor în procesul-verbal. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin în scopul constatării circumstanțelor care au importanță pentru aflarea adevărului în cauză.

În baza acestor prevederi legale Colegiul penal conchide că, aceste procedee probatorii nu au fost îndeplinite de instanța de apel, care a ajuns la soluția de respingere a apelurilor declarate de avocați în numele inculpaților, ca nefondate.

Colegiul penal, tine să enunțe că o astfel de soluție poate fi luată numai după examinarea sub toate aspectele a hotărârii pronunțate de prima instanță, dacă se ajunge la concluzia că hotărârea este una legală și întemeiată.

Însă, contrar prevederilor art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel judecând apelurile nu a verificat minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludentei, iar în ansamblul - din punct de vedere al coroborării lor, ceea ce contravine prevederilor dispoziției menționate, reieșind din faptul că unul din principalele argumente invocate de apelanți, fiind neaprecierea justă a probelor administrate pe caz de prima instanță, și anume a declarațiilor părților vătămate și a martorilor, așa că argumentele invocate de partea apărării în recursuri își găsește reflectare în starea reală a lucrurilor statuată în cauza dată.

Astfel, deși instanța de apel a verificat declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea acestora în procesul-verbal și a menținut soluția primei instanțe privind condamnarea inculpaților Iu.Evstarti și N.Cecan în baza art.309¹ alin.(1), art.309¹ alin.(3) lit.a), c) Cod penal, și anume declarațiile inculpaților, a părților vătămate V.Grigorean și V.Gurău, a reprezentantului părții vătămate V.Grigorean, a martorilor E.Gurău, A.Gurău, V.Pulbere, A.Varanița, D.Bivol și Ig.Mitici și a probelor scrise, însă nu a redat în descriptivul deciziei conținutul lor, acestea fiind doar enumerate (f.d.130-131), fără a le da fiecareia din ele o apreciere separată sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludentei, iar în ansamblul - din punct de vedere al coroborării lor, adică de a expune esența acestor depoziții și legătura lor cu conținutul altor probe, care în ansamblu ar confirma sau infirma o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sînt admise, iar altele respinse.

Instanța a constatat doar prin niște fraze generale că probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței, au fost obținute legal, sînt admisibile conform prevederilor art.95 și apreciate prin prisma art.101 Cod de procedură penală și nu există temeii de a da o nouă apreciere probelor enumerate la pct.16 din decizie, totodată concluzionînd că prima instanță corect a dat apreciere critică declarațiilor inculpaților Iu.Evstarti și N.Cecan, precum și a părții vătămate V.Grigorean date în ședința de judecată.

În contextul celor expuse supra, Colegiul penal, reținînd prevederile art.100 alin.(4) și art.101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe

care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a acestora, care poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sînt supuse verificării atît datele de fapt, cît și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atît prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de cod, cît și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Sub aspectul vizat, Colegiul reține că declararea apelului nu provoacă o reiterare, o reluare a judecății ce s-a încheiat prin pronunțarea hotărîrii împotriva căreia s-a exercitat calea de atac, ci o verificare complexă, în fapt și în drept a sentinței, pe baza lucrărilor și materialelor din dosarul cauzei.

Într-o hotărîre este necesar nu numai de a face trimitere ori a reda declarațiile participanților la proces, dar și de a expune esența acestor depoziții și legătura lor cu conținutul altor probe care, în ansamblu, confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sînt admise, iar altele respinse.

Instanța de recurs menționează că, aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cît și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Legea stabilește că probele admisibile sînt apreciate după pertinența, concludenta, utilitatea și veridicitatea acestora. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează această dată. Toate probele în ansamblu sînt apreciate din punct de vedere al coroborării lor, cu respectarea art.101 Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal constată că prevederile legii procesual penale sus menționate nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului, deoarece probele enunțate *supra* nu au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile făcute de instanța de apel sînt formale și premature.

La fel, după cum rezultă din apelurile declarate de partea apărării, cît și din procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d.11-112 v.3), aceștia au contestat declarațiile părților vătămate și a martorilor audiați în prima instanță, solicitînd audierea în instanța de apel a părților vătămate V.Gurău, V.Grigorean, L.Bivol, a martorilor V.Pulbere, cît și M.Țurcan, care nu a fost audiat în prima instanță, pe care partea apărării a considerat că este un martor decisiv, prin care se combat probele acuzării și se deduce nevinovăția inculpatului Iu.Evstarti pe episodul lui V.Gurău din 03.09.2009.

Instanța de apel punînd în discuție demersul înaintat, audiind participanții la proces, prin încheiere protocolară nemotivată a dispus de a fi respinse toate cererile înaintate pînă la acea etapă (f.d.112 v.3), fără a se pronunța, prin încheiere, asupra cererii de administrare a unor noi probe sau de cercetare suplimentară a probelor administrate de prima instanță, motivînd admiterea sau respingerea cererii, în dependență de faptul dacă aceste probe sînt concludente sau utile cauzei.

Colegiul atestă că, faptele și împrejurările care formează obiectul probatoriului trebuie dovedite prin probe, provenite prin mijloacele de probă, indicate la art.93 alin.(2) Cod de procedură penală, acestea fiind pertinente dacă au legătură cu cauza penală, adică cu faptele și împrejurările ce trebuie dovedite.

Aprecierea unei probe în sensul că este sau nu pertinentă are loc atunci cînd părțile cer administrarea acestei probe, iar instanța verifică în ce măsură proba are legătură cu ceea ce se cere dovedit, dacă poate servi la justa soluționare a cauzei.

Pertinente sînt și probele care sînt de natură să stabilească inexactitatea unor probe deja administrate sub denumirea de contraprobe, în cazul cînd inculpații se declară nevinovați și astfel de cazuri, adică cînd există probe de vinovăție, inculpatul și apărătorul lui au dreptul să probeze lista lor de temeinicie, deci să ceară contraprobe.

Contraproba este nu numai pertinentă, da și concludentă și utilă, deoarece probele de vinovăție pot fi inexacte și numai prin confruntarea lor cu probele în apărare se poate constata adevărul.

Prin urmare, instanța de apel, urma să motiveze de ce urmează a fi respins demersul avocaților cu privire la audierea persoanelor solicitate, în cazul când se pune problema de a stabili dacă împrejurarea de fapt dovedită cu ajutorul probelor, are sau nu corelație cu fapta comisă de inculpații Iu.Evstrati și N.Cecan pe episoadele părților vătămate V.Gurău și V.Grigorean, de rînd ce nu a existat nici un impediment de ale cerceta. Mai mult că partea vătămată V.Gurău a fost prezent la ședințele de judecată din 20.11.2015, 27.11.2015, 03.12.2015, careva act că L.Bivol este plecată peste hotare nu a fost anexat la materialele cauzei, de rînd ce prin telefonograma din 26.11.2015, aceasta a comunicat că nu dorește să se prezinte în instanță, solicitînd examinarea cauzei în lipsa ei, precum și partea vătămată V.Grigorean, care prin telefonograma din 30.10.2015, a comunicat că nu dorește să se prezinte în instanță, iar în cea din 19.11.2015, a comunicat că se va prezenta pentru ședința din 20.11.2015.

Conform art.24 alin. (3), 315 Cod de procedură penală, apărătorul și inculpatul beneficiază de drepturi egale în fața instanței de judecată în ce privește administrarea probelor, participarea la cercetarea acestora și formularea cererilor și demersurilor.

Concluzionînd cele expuse mai sus, Colegiul constată că argumentul recurențelor referitor la faptul că instanța de apel nu a dat apreciere probelor administrate pe caz și-a găsit confirmare, astfel, baza probatorie propusă de partea acuzării și partea apărării în cadrul acestei cauze penale, urmează a fi verificată de către instanța de apel la ședințele de judecată publice, cu respectarea drepturilor procesuale ale persoanelor implicate pe caz, respectîndu-se principiul contradictorialității procesului penal și legalității armelor în proces, ceea ce nu a fost efectuat.

De asemenea, instanța de recurs constată că aceleași încălcări instanța de apel a comis și pe episodul din 29.04.2010, pe care l-a recunoscut vinovat pe Iu.Evstrati de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.327 alin. (1) Cod penal.

Astfel, Colegiul constată că, în cadrul examinării cauzei în instanța de apel au fost verificate, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, declarațiile părții vătămate L.Bivol, date de către aceasta în ședința primei instanțe (f.d.199-200 v.2), însă la baza deciziei au fost puse declarațiile acesteia din cadrul urmăririi penale (f.d.51 v.2), declarații care nu au fost verificate de către instanța de apel. Iar declarațiile martorilor C.Bivol din 23.10.2011 (f.d.103 v.2), D.Beregoi din 23.10.2011 (f.d.54 v.2), la care a făcut trimitere instanța în confirmarea vinovăției inculpatului, în genere nu au fost cercetate și verificate în instanța de apel, fapt ce contravine celor reținute la pct.16 c) a părții descriptive a deciziei (f.d.131 v.3), nefiind totodată verificat faptul dacă audierea martorilor a avut loc în condițiile art.371 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, pentru ca aceste declarații să fie puse la baza unei soluții de condamnare.

Astfel, reieșind din cele reținute, Colegiul constată că modalitatea de motivare a soluției denotă că instanța de apel nu a apreciat probele prezentate de partea acuzării, cît a apărării, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și coroborării acestora, nu a efectuat o verificare multilaterală, completă și obiectivă a lor și a circumstanțelor de fapt ale cauzei, care în opinia apelanților, infirmă vinovăția inculpaților în săvîrșirea infracțiunilor imputate.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că instanța de apel la judecarea apelurilor a comis erori de drept, prevăzute de art.427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

Potrivit art.435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, concomitent verificându-se și motivele invocate în recursul ordinar în limita competenței, precum să analizeze la modul convenit acțiunile inculpaților pe fiecare episoade în parte, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și, ca urmare, să constate prezența sau lipsa în acțiunilor incriminate să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct.6 al prezentei decizii și la pronunțarea hotărârii, în dependență de soluția adoptată să ea în considerație prevederile art.332 alin. (1) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.434, art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de inculpatul Cecan Nicolai și avocatul Maliga Lilian în numele inculpatului Evstrati Iurie, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2016 în privința lui Evstrati Iurie și Cecan Nicolai și dispune rejudecarea cauzei în aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Decizia motivată publicată integral la 06 iulie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Ion Guzun